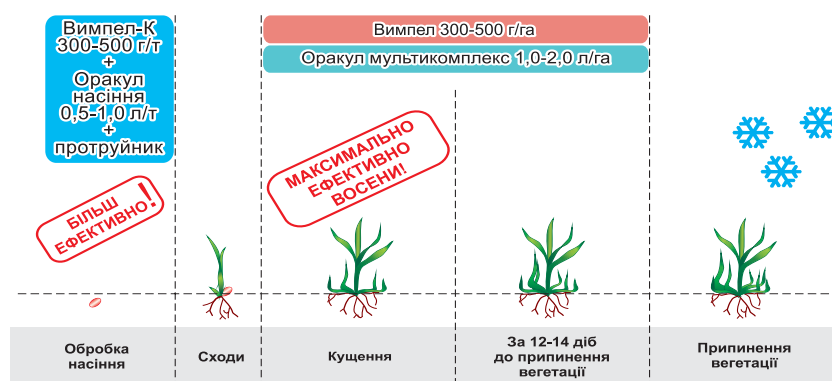

ЗАХИСТ ВОСЕНИ — АКТИВНЕ ЗРОСТАННЯ НАВЕСНІ

Схема застосування на озимих зернових восени

В. Ю. Скитський, канд. с.-г. наук, керівник відділу розвитку технологій групи компаній «Долина»

Озимина потребує особливого піклування в осінній період. Від того, який обрано термін посіву, які склалися погодні умови під час осіннього розвитку, залежить загартування рослин, а отже, і їх збереження у зимовий період. Критерієм успішної перезимівлі є накопичення запасних цукрів у точках росту, а також економне витрачання їх під час перезимівлі. Рослини з високою концентрацією клітинного соку добре протистоять не тільки низьким температурам, а й усьому комплексу абіотичних факторів зимового періоду.

Як допомогти рослині досягнути потрібних кондицій перед відходом у зиму? Можна прискорити перебіг фізіологічних процесів у рослинах озимих культур, застосовуючи стимулятори росту «Вимпел-К» та «Вимпел». Як показують дослідження, проведені в Інституті рослинництва ім. В. Я. Юр'єва та Інституті сільського господарства Карпатського регіону, такий агрозахід підвищує накопичення розчинних цукрів на момент припинення вегетації (табл. 1). І, що цінно, цей процес активно триває за температур нижчих від біологічного мінімуму, тобто за 0...+5 °С, коли рослина не росте, а витрачає свою енергію на дихання. Результат таких змін — зростання відсотка живих рослин, різниця сягає 15%. А це пряма вплив на продуктивність посіву, адже навесні не відбувається компенсації загиблих рослин збільшенням коефіцієнта кущіння рослин, що перезимували.

Актуальним залишається питання термінів позакореневої обробки. Для озимої пшениці — це фаза кущіння, яка настає після утворення четвертого листка, а для озимого ріпаку — фаза утворення розетки (4–6 листків). Обробку можна провести і в більш пізній час, але до припинення вегетації має залишатися не менш як 15 діб.

Як показує практика, застосування стимулятора росту «Вимпел» у проміжок часу між утворенням 4-го листка озимою пшеницею і за 15 діб до припинення вегетації мають близький фізіологічний ефект. Перехід через 5 °С, а отже, і призупинення ростових процесів восени в Україні, за даними Центральної геофізичної обсерваторії (1961–1990 рр.), відбувається у такій послідовності: Суми — Луганськ — Львів — Сімферополь, а саме 24.X, 30.X, 2.XI та 27.XI відповідно. Тобто в меридіанному напрямку зміна температури проходить практично одночасно, а в паралельному — різниця становить майже місяць. Але ці дати не є остаточними через глобальне потепління. Спостерігається зсув середньобогаторічних термінів на 10–15 діб, тому ці дати треба скоригувати.

На момент відновлення вегетації рослин, які були восени оброблені стимулятором росту, мають підвищений вміст цукрів. Такі посіви раніше починають відростати, активно використовуючи зимові запаси поживних речовин, що познача-

ється на інтенсивності весняного росту (табл. 2).

У цей період рослини максимально ефективно використовують ґрунтову вологу та нарощують кореневу систему. Позитивний вплив на ростові процеси при осінньому застосуванні стимулятора росту «Вимпел» позначається на зростанні продуктивності рослин. Прибавка врожайності становить 3,4–4,0 ц/га.

В осінній період багато чинників впливають на засвоєння елементів живлення. Це і низькі температури, перезволоження ґрунту або посуха, карбонатні або кислі ґрунти. Тому з метою корекції мінерального живлення доцільним буде додати в осінній обробці «Орахул насіння» 1 л/т та «Орахул мультикомплекс» 1 л/га.

Таким чином, посіви, оброблені регуляторами росту з осені, стійкі до несприятливих зимових умов, перепаду температур, виходять із зими в життєздатному стані з рівномірною густотою та розвитком рослин і забезпечують передумови для формування високого урожаю якісного зерна.

Таблиця 1. Вплив осінньої обробки озимої пшениці на стійкість рослин до умов перезимівлі (зведені дані 2011–2012 рр.)

Варіант оброблення	Уміст цукрів, %			Перезимівля	
	на 29.11	на 05.01	± до контр	%	± до контр
Контроль	43,5	44,0	–	79,0	–
Вимпел-К 500 г/т	45,7	45,0	1,0	84,6	5,6
Вимпел-К 500 г/т + Вимпел 500 г/га на початку куштиння	45,7	48,7	4,7	87,7	8,7
Вимпел-К 500 г/т + Вимпел 500 г/га за 15 діб до припинення осінньої вегетації	42,8	48,0	4,0	92,1	13,1

Таблиця 2. Вплив осінньої обробки озимої пшениці на врожайність (зведені дані 2011–2012 рр.)

Варіант оброблення	Інтенсивність відростання, бал	Урожайність	
		т/га	± до контр
Контроль	7,1	3,44	–
Вимпел-К 500 г/т	7,4	3,62	0,18
Вимпел-К 500 г/т + Вимпел 500 г/га на початку куштиння	7,4	3,78	0,34
Вимпел-К 500 г/т + Вимпел 500 г/га за 15 діб до припинення осінньої вегетації	7,8	3,84	0,40